

Valgt blev: *S. Munk, Fr. Andersen* (Kh.-Frb. ø. Stkr.), *Andreasen (Næstved)*, *E. Friis, Chr. Hansen, J. P. Jensen, Marinus Sørensen, A. M. Hansen, Krag, Thorhauge, Rahbek, Nørgaard, Fibiger, Hasle og Drachmann.*

Den næste Sag paa Dagsordenen var:

Første Behandling af Forslag til Lov om Folkeskolen.

(Lovforslaget findes i Tillæg A. Sp. 2853; Fremsættelsen findes i Tidenden Sp. 2188).

Sagen sattes til Forhandling.

Vilhelm Rasmussen: Det hænder undertiden, at Udlændinge spørger en, hvorledes det er muligt, at det lille danske Folk, der bor saa langt mod Nord, kan have en saa vældig Landbrugsudførelse og desuden en meget betydelig Industri til Trods for Mangel paa Raastoffer og Drivkraft. Mange Aarsager er sikkert samvirkende her, men den væsentligste Aarsag til dette er efter min Mening, hvad de fleste forbi-gaar, naar de skal svare paa Spørgsmaalet, at Danmark havde den Lykke allerede i 1814, en Menneskealder før noget andet Kulturfolk, at faa indført Skolepligt, som ved senere Lovgivning blev til Undervisningspligt, og at vi desuden hertil i Danmark føjede Folkehøjskolen, Landbrugs-skolen, Fagskolen og ved Loven af 1903 Mellemskolen. Det er den danske Lærer, som især har Æren af, at vort Erhvervsliv staa paa et saa højt Standpunkt. Det er det danske Skolevæsen i dets mange forskellige Former, som inderst inde betinger vort Lands nationale Dygtighed. Er det rigtigt, saa er der Grund til at antage, at ethvert Fremskridt paa Skolens Omraade, men i Særdeleshed i Folkeskolen, yderligere vil sætte os i Stand til at hævide os i Folkeslagenes bestandig heftigere Konkurrence. Den, der kun følger med, kommer bagefter. Tempoet er blevet saa voldsomt, Nydannelserne saa hyppige og indgribende, at ethvert Folk, der vil bestaa, maa indstille sig paa selv at være med i de værdifulde Nydannelser og hurtigst muligt tilegne sig, hvad godt andre frembringer.

Derfor maa det hilses med Glæde, at den højtærede Undervisningsminister paa ny viser sit Initiativ paa Skolevæsenets Omraade, og det er ganske i Tidens Aand, at Ministeren baade i Bemærkningerne til Lovforslaget og i sin Forelæggelsestale har

lagt for Dagen, at hans Grundtanke er, at Folkeskolen skal udvikle til Selvvirksomhed og være en Arbejdsskole, der lægger Vægt paa at fremkalde Selvtænkning, sundt Omdømme, Selvvirksomhed. Det er rigtigt. Folkeskolen skal udvikle sine Elever, saa de bliver nævenyttige, tænkedygtige og initiativrige. Jeg maa dog beklage, at denne Grundtanke hos den højtærede Minister slet ikke direkte kommer til Orde i Lovforslaget. I den store Skolekommission var man fra alle Sider uden Undtagelse enig om, at der ved Smaabørnsundervisningen skulde lægges, som man skrev, mest mulig Vægt paa Børnenes Selvvirksomhed, man indsatte dette Krav i en af Paragrafferne, og et meget stort Flertal indsatte det samme Krav i alle andre Lovforslag vedrørende Skolerne. Det er derfor mit Haab, at den højtærede Undervisningsminister vil modtage et Ændringsforslag om disse Ords Indførelse i det her foreliggende Forslag. De binder paa ingen Maade Lærerens Frihed, men de er et godt Fingerpeg og en Støtte for den fremskridtsivrige Lærer.

Paa et andet Punkt kunde den højtærede Ministers Grundtanke maaske ogsaa være kommet noget stærkere frem i selve Forslaget, nemlig i alle de Paragraffer, der omhandler Undervisningens Stof og Form — det er i Særdeleshed §§ 23—30. Disse Paragraffer er jo med nogle særdeles værdifulde Fagudvidelser i det store og hele de gamle. De er imidlertid efter mit Skøn alt for stærkt prægede af Oplysningstidens overdrevne Tro paa Værdien af Belæring om de forskellige Videnskaber, hvad man i Skolen kalder „Fag“, men nu lever vi i Opfindelsestiden og Samvirketiden, og det bevirker, at Pædagoger hele Verden over, ogsaa her i vort Land, i stadig stigende Grad tager deres Udgangspunkt fra Barnet og stræber efter at opbygge Opdragelsen baade i Hjem og Skole paa psykologisk Grundlag, og netop af den Grund lægger Nutidens Pædagoger saa overmaade stor Vægt paa Selvvirksomheden, der er den stærkeste af alle opdragende Faktorer.

Ud fra disse rent pædagogiske, upolitiske Betragtninger haaber jeg, at Forslaget foruden at angive Skolefagene, hvor Skolen er fagordnet, ogsaa maa aabne Døren for andre Skoleformer, saafremt de i det mindste kan føre deres Elever lige saa vidt som den fagordnede Folkeskole. Det vilde ikke blot være en Tydeliggørelse af, hvad der jo allerede i dette Øjeblik rundt om er Praksis, men det vilde desuden i allerhøjeste Grad være i Ministerens Aand, og endelig vilde